

УДК 007:304-028.27

РЕПРЕЗЕНТАТИВНІСТЬ ЗАКОРДОННОГО КОНТЕНТУ З ЛЕСЕЗНАВСТВА В ЕЛЕКТРОННОМУ ІНФОРМАЦІЙНОМУ ПРОСТОРИ

КОМОВА Марія,

д-р наук із соц. комунік., доц., e-mail: maria.v.komova@lpnu.ua;

ПЕТРУШКА Аліна,

канд. наук із соц. комунік., e-mail: alina.i.petrushka@lpnu.ua.

Національний університет «Львівська політехніка», Львів, Україна.

Вступ. Модерне наукове осмислення та інтерпретація проблематики творів Лесі Українки, їхня популяризація засобами публіцистичного мовлення є потужним ресурсом, який формує інтелектуальний, моральний, естетичний каркас національної культури.

Актуальність і мета. Соціальні мережі, електронні інформаційні ресурси, відкриваючи доступ до раритетних діаспорних документів, надають потужний поштовх до переосмислення ролі й значення творчої спадщини Лесі Українки в історії української культури, в становленні громадянського суспільства в Україні. Мета дослідження полягає в ідентифікації представленості закордонного контенту з лесезнавства в електронному інформаційному просторі.

Методологія дослідження полягає у використанні загальнонаукових методів: аналізу, синтезу, групування, синхронного зрізу, статистичного, логічних узагальнень, що дало змогу встановити репрезентативність та тематику публікацій про Лесю Українку в електронному інформаційному просторі. Для формування аналітичних бази дослідження та статистичних узагальнень було використано онлайнві бібліографічні ресурси, ресурси YouTube та інтернет-видань.

Результати. На основі документальної і фактичної бази електронного інформаційного простору щодо здобутків діаспорного лесезнавства за 1940–2020 рр. ідентифіковано множину публікацій, які належать до різних типів: твори поетеси, наукові праці, мемуарні праці, публіцистичні повідомлення. Встановлено локалізацію центрів публікаційної активності з лесезнавства за кордоном. Визначено наукові, громадські, освітні осередки, що сприяли виданню творів Лесі Українки та праць про неї в контексті збереження та популяризації національної пам'яті української громади в діаспорі.

Висновки. Глобальність електронного інформаційного простору сприяє розвитку національного наукового й культурного інформаційного простору, розширює межі усвідомлення єдності українського національного простору. Популяризація в соціальних медіа творчого надбання Лесі Українки сприяє збереженню національної ідентичності за зразками високоінтелектуальної літератури, культури, науки, формуванню проєвропейського, гуманістичного суспільства.

Ключові слова: лесезнавство, електронний інформаційний простір, популяризація, нові медіа, публіцистика.

Вступ. Сучасний медіапростір є наріжним каменем у формуванні менталітету, світогляду широких верств споживачів інформації. Модерне наукове осмислення проблематики творів класичної літератури та їхня популяризація засобами публіцистичного мовлення є потужним ресурсом, який формує інтелектуальний,

моральний, естетичний каркас національної культури. Сучасний електронний інформаційний простір поєднує наукові й популярні наративи, що є джерелом синергетичних зв'язків для інтелектуалізації соціальних комунікацій.

Електронний медіапростір є потужним комунікаційним каналом для позиціонування ідей національної ідентичності українського народу в масовій свідомості. Для реалізації суспільної потреби у формуванні самоусвідомленості українства в національному та міжнародному вимірах необхідно актуалізувати й поширювати образи таких моральних авторитетів, як Леся Українка. Представлене дослідження розгортається в руслі загальнонаукової проблематики щодо модернізації поглядів на роль та багатоаспектне використання потенціалу класичної літератури для задоволення інтелектуальних та практичних потреб розвитку українського суспільства [7; 8; 15; 22–26].

Електронний інформаційний простір висвітлює результати численних монографічних і дисертаційних досліджень надбання Лесі Українки в контексті європейського модернізму, філософських концепцій, політологічних студій [3; 9; 10; 14], літературознавчих розвідок [2]. Своєрідними антологіями з лесезнавства слугують фундаментальні збірки наукових праць, опублікованих під егідою Волинського національного університету ім. Лесі Українки у співпраці з Інститутом літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України, Науково-дослідного інституту Лесі Українки. До них належить збірник наукових праць в 6 томах (7 книгах) «Леся Українка і сучасність», в яких вміщено близько 400 статей [8], збірник наукових праць у 3 томах «Леся Українка: доба і творчість» [7]. Європейські контексти творчості поетеси досліджено в численних наукових статтях [15; 22–26]. Нові медіа репрезентують винятково актуальний і самобутній пласт думок діячів культури, письменства в межах аудіопроекту «Привіт. Леся», реалізованого 2022 р. Радіо Сід ФМ за підтримки Українського культурного фонду [11; 21]. Сприйняття творчості поетеси відомими літературними й мистецькими діячами сьогодення актуалізує та доповнює наукові здобутки з лесезнавства. Лідери громадської думки переосмислюють особистість поетеси з її реальними життєвими та творчими проблемами, переживаннями, мисленням, із стосунками з відомими сучасниками. Саме через електронний інформаційний простір популяризується постать Лесі Українки як людини й творця, що втілює силу особистості, цінності у творчості, риси національної ідентичності, сприйняття музики, природи як шляху пізнання.

Новизна дослідження полягає в консолідованому підході до вивчення репрезентації в електронному інформаційному просторі закордонного контенту з лесезнавства.

Мета дослідження полягає в ідентифікації представленості закордонного контенту з лесезнавства в електронному інформаційному просторі. Для реалізації цієї мети необхідно розв'язати такі завдання: встановити особливості репрезентованості закордонних публікацій про Лесю Українку в електронному інформаційному просторі; вивчити типологію і тематику контенту для популяризації за кордоном життя й творчості Лесі Українки; визначити важливість публікацій із лесезнавства, представлених в електронному інформаційному просторі, для збереження національної пам'яті в глобалізованому суспільстві.

Методологія дослідження полягає у використанні загальнонаукових методів: аналізу, синтезу, групування, синхронного зрізу, статистичного, логічних узагальнень, що дало змогу встановити репрезентативність та тематику публікацій про Лесю Українку в електронному інформаційному просторі. Для формування аналітичної бази дослідження та статистичних узагальнень було використано онлайнві бібліографічні ресурси (біобібліографічні покажчики, пошукову систему Google Scholar, електронні наукові ресурси Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, пристатейні списки літератури наукових публікацій із лесезнавства), а також ресурси YouTube та інтернет-видань. Контент-аналіз, статистичний метод використано щодо тих наукових праць і публіцистичних повідомлень, про які виявлено повні бібліографічні відомості

або стандартизовану адресу певного ресурсу в інтернеті. Результати дослідження ілюстровано засобами візуалізації.

Результати й обговорення. Електронні інформаційні ресурси, зокрема відеохостинг YouTube, містять численні матеріали про твори Лесі Українки, дослідження її творчості, що вийшли друком в США, Німеччині, Великій Британії, Канаді, Польщі, Бразилії, Австралії. Вони свідчать про вагомість та унікальність здобутків діаспорного лесезнавства. Видання творів Лесі Українки за кордоном є знаковою соціально комунікаційною подією, яка виходить за межі простої публікації та має яскраві вияви прагнення до консолідації української громади, протестності до проскрибування творчого надбання поетеси.

Соціальні мережі, електронні інформаційні ресурси, відкриваючи доступ до раритетних документів, виконують функцію комунікаційних каналів, які надають потужний поштовх до переосмислення ролі й значення творчої спадщини поетеси не тільки в історії української культури, а й у становленні цивілізованого громадянського суспільства в Україні. Діаспорні видання містять твори поетки без ідеологічних викривлень, на противагу виданням, опублікованим в Україні до проголошення незалежності.

До публікацій за кордоном творів Лесі Українки та праць про неї долучаються Наукове товариство імені Шевченка (Нью-Йорк, Париж, Мюнхен), Інститут дослідів Волині (Вінніпег), Українське Шекспірівське товариство (Едмонтон), Спілка Української молоді (Лондон) [16].

Видання здійснює ціла низка видавництв, навколо яких консолідується українська наукова, освітня й культурна громадськість: видавництво Чарторийських і видавництво шкільної ради (Нью-Йорк); видавництво Організації Українок Канади; «Українська накладня» і друкарня К. Г. Редера (Ляйпціг); видавництво Союзу українців у Великій Британії (Лондон); видавництво «Українська критична думка» (Мюнхен). Твори поетеси виходять у серіях: «Клясики української та світової літератури», «Українська клясика», «Загальна бібліотека», «Шкільна бібліотека», «Книгозбір для школи і дому» [16].

Привертають увагу видання повного зібрання творів, вибраних творів, окремих творів, приурочених до пам'ятних дат життя великої поетеси України [17–19]. У 1946 р., до 75-ліття з дня народження поетки, опубліковано збірку поезій [19]. Видання «Палкі блискавиці» з нагоди 100-річчя з дня народження великої поетеси видано за фінансової допомоги Відділу Союзу Українців (Единбург, Шотландія) [18]. У 1953–1954 рр. у Нью-Йорку до 40-річчя смерті письменниці було перевидано «Повне зібрання творів Лесі Українки». Перше видання здійснив Б. Якубський в рамках видавничого проєкту «Еміграційна «Книгоспілка»» у 1920-х рр., яке було заборонене в Радянському Союзі [16]. Перевиданий доповнений десяти томник поезій став найбільш повним виданням творів у діаспорі. У закордонні опубліковано драматичні поеми: «Бояриня», «Кассандра», «Оргія», «Камінний господар» (рис. 1).

Ювілейні та пам'ятні видання творів були знаковими подіями. Видавець, доктор М. Сидор Чарторийський зазначав: «Ми рішили якраз цим невеличким, але знаменним твором Лесі Українки «Бояриня» відмітити 100-ліття Великої поетеси України, бо ця драматична поема настільки протимосковська своїм змістом, що її проскрибовано з усіх під-советських видань!» [17] (рис. 2).

Публікувалися переклади поем і віршів англійською, німецькою, іспанською, французькою, македонською, португальською, польською, хорватською мовами. Переклади поезій виконували літератори, науковці провідних наукових інституцій, зокрема Колумбійського університету [32] (рис. 3).

Ресурси електронного інформаційного простору містять численні дописи, які різнобічно висвітлюють здобутки діаспорного лесезнавства за 1940–2020 рр. Ґрунтуючись на їхній документальній і фактичній базі, встановлюємо типологічну структуру публікацій про життєвий і творчий шлях Лесі Українки. Крім власне творів поетеси,

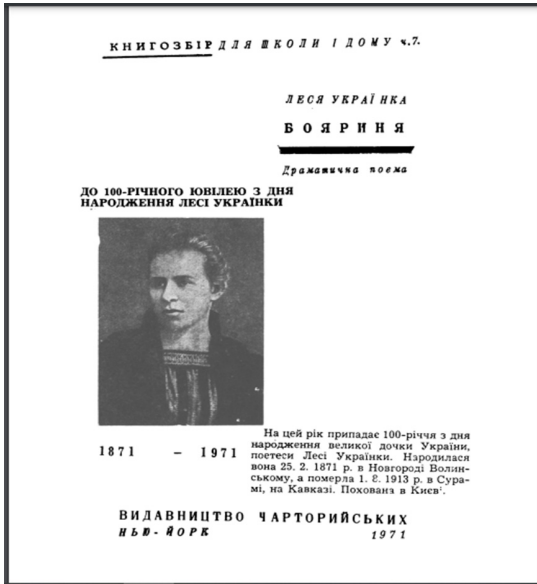

Рисунок 1. Обкладинка драми Лесі Українки «Бояриня» [16]

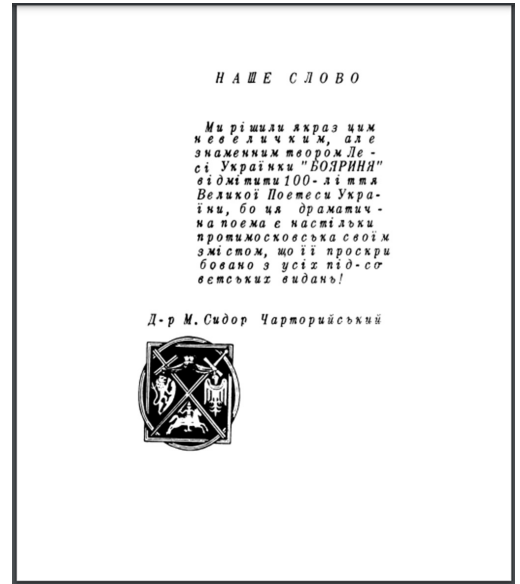

Рисунок 2. Посвята доктора М. Сидора Чарторийського до видання драми Лесі Українки «Бояриня» [16]

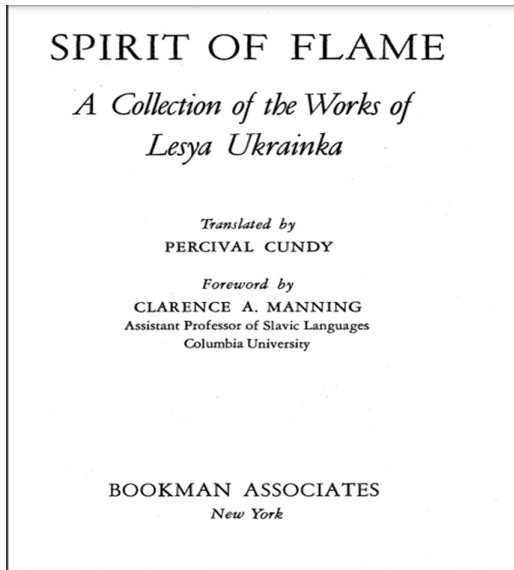

Рисунок 3. Обкладинка збірки поезій Лесі Українки [27]

стараннями української діаспори у світ виходили:

- наукові праці (наукові статті, книги, дисертаційні розвідки);
- мемуарні праці;
- публіцистичні повідомлення.

Наукові праці, опубліковані за кордоном.

Протягом 1940–1980-х рр. для всіх різновидів наукових праць (наукових статей, книг, захистів дисертацій) властиве піднесення публікаційної активності, що, безумовно, пов'язано із згуртуванням наукових діячів української діаспори навколо осередків Наукового товариства імені Шевченка, інших наукових, освітніх, культурних товариств. У 2017–2023 рр. спостерігаємо піднесення публікування наукових статей українськими науковцями за кордоном, що зумовлено активізацією наукових зв'язків, зростанням академічної мобільності викла-

дачів і студентів університетів після введення безвізового режиму між Україною та Європейським Союзом (табл. 1).

Таблиця 1 – Темпоральність видання праць про Лесю Українку за кордоном

Тип праць	1940	1950	1960	1970	1980	1990	2000	2010	Разом
Книги	5	2	3	2	3			1	16
Наукові статті		2		1		1	2	31	37
Дисертації			1	1					2

Глобальність електронного інформаційного простору розширює межі усвідомлення єдності українського національного наукового й культурного простору: від інтуїтивного – до фактично й документально підтвердженого знання поширеності української ідентичності, ментального простору українства й водночас відкритості міжнародного інформаційного простору до свободи слова, до мультикультурних і міжнаціональних зв'язків (рис. 4).

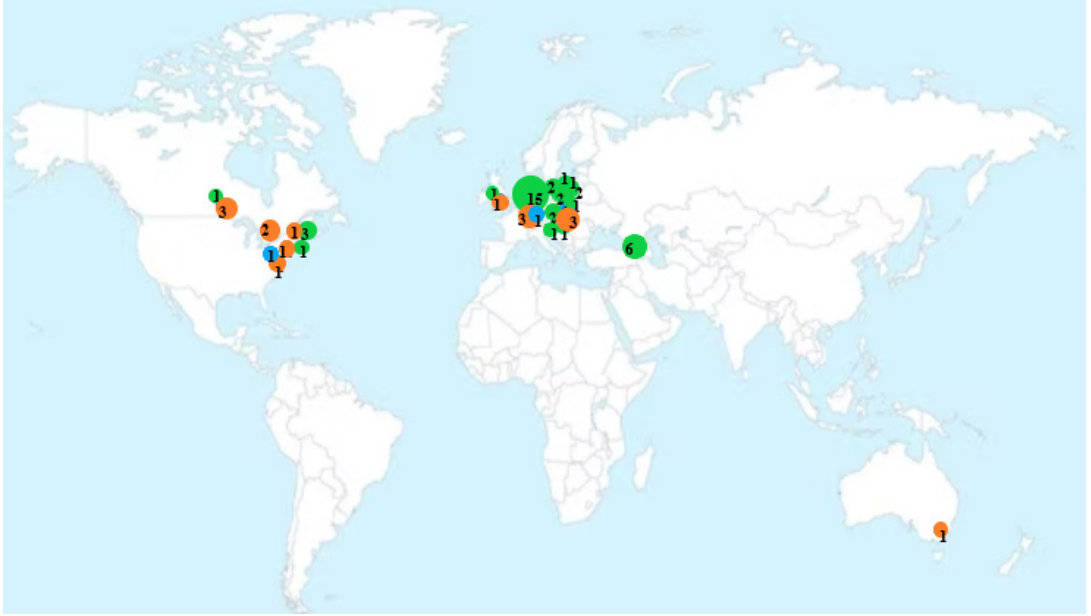

Рисунок 4. Локалізованість видання книг, наукових статей, дисертаційних розвідок про Лесю Українку за кордоном (наукові статті – зеленим, книги – коричневим, дисертації – блакитним)

Наукові статті писали С. Наумович, Д. Донцов, М. Оглоблин-Глобенко, П. Одарченко, Н. Антоненко, Б. Якубський, Р. Задеснянський, А. Княжинський, С. Русова. Публікування результатів наукових розвідок про Лесю Українку чітко коригується з діяльністю наукових товариств, які створили українські інтелігенти-емігранти, передусім Наукове товариство імені Шевченка, на різних континентах, у різних містах: Вашингтон, Вінніпег, Едмонтон, Лондон, Мельборн, Мюнхен, Нью-Йорк, Оломоуць, Прага, Софія, Торонто, Філадельфія. Наукові праці про поетесу активна публікували в містах Польщі – Валчі, Варшаві, Катовіце, Кракові, Любліні, Познані (табл. 2).

Таблиця 2 – Локалізованість публікування наукових статей про Лесю Українку за кордоном

Місце видання	Разом	Місце видання	Разом
Мюнхен	15	Софія	1
Тбілісі	6	Прага	1
Нью-Йорк	3	Познань	2
Едмонтон	1	Катовіце	1
Люблін	1	Валч	1
Оломоуць	1	Філадельфія	1
Варшава	2	Лондон	1
Разом			37

Природно, що менш активно виходять у світ книжкові видання, які публікуються і як колективні збірники матеріалів конференцій, і як результати дисертаційних розвідок (табл. 3).

Таблиця 3 – Локалізованість публікацій книжкових видань про Леся Українку за кордоном

Місце видання	Книжкове видання	Дисертаційна розвідка
Мюнхен	3	1
Вінніпег	3	
Краків	3	
Торонто	2	
Лондон	1	
Філадельфія	1	1
Нью-Йорк	1	
Вашингтон	1	
Мельборн	1	
Разом	16	2

У наші дні участь українських науковців у наукових конференціях збільшує публікаційну активність щодо творчості Лесі Українки. У 2019 р. в Мюнхені відбулася XI Міжнародна наукова конференція «Леся Українка в діаспорному літературознавстві. Німецько-українські зв'язки». За її матеріалами опубліковано збірник наукових розвідок, які ґрунтуються на архівних матеріалах. Здобутки діаспорних вчених із лесезнавства висвітлено в контексті діахронного аналізу німецько-українських зв'язків у різних сферах діяльності, а також із погляду перспективи розвитку культурних і літературних стосунків [6].

Значну наукову цінність становлять спогади про життя та творчість поетеси. Мемуаристику про поетесу збагатили О. Косач-Кривинюк, І. Косач-Борисова, Д. Чуб (рис. 5, стор. 129). Під егідою Української академії мистецтв і наук у США вийшла у світ книга спогадів сестри поетеси О. Косач-Кривинюк «Леся Українка. Хронологія життя і творчості». Це видання постало як відтворення родинного архіву Косачів, листів Лесі Українки, спогадів, світлин, статей [5] (рис. 6, стор. 129).

Документи, які увійшли до пам'ятної збірки, були збережені рідними поетеси під час еміграції, а впорядковані, відредаговані та підготовлені до друку відомим діаспорним лесезнавцем П. Одарченком [16].

3 грудня 1963 р. у Нью-Йорку І. Косач-Борисова, член-кореспондент УВАН у США, ділиться своїми спогадами «Леся Українка в оточенні близьких – родини і друзів» на конференції з нагоди 50-річчя з дня смерті письменниці [20] (рис. 7, стор. 129).

Цікаві матеріали містить пропам'ятна книга ділового комітету будови пам'ятника Лесі Українці в Торонто (1980 р.) (рис. 8, стор. 130).

Леся і світ мистецтва за кордоном.

У 2021 р. вшанували 150-ту річницю від дня народження Лесі Українки. Україна відзначала цю дату на національному та світовому рівнях спільно з ЮНЕСКО [29] (рис. 9, стор. 130).

Ідеї та цінності миру, толерантності, гендерної та етнічної рівності, які поетеса виявляла в особистому житті та в літературній творчості, сьогодні гаряче впливають на український та міжнародний культурний дискурс. Український інститут у Лондоні спільно з Британською бібліотекою зняв і представив короткометражний фільм «Український фемінізм Fin de Siècle» (рис. 10, стор. 130).

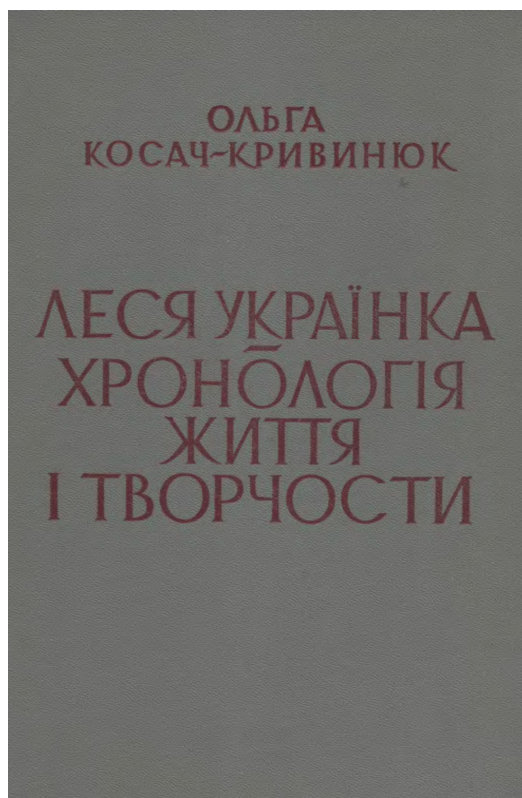

Рисунок 5. Обкладинка книги спогадів О. Косач-Кривинюк [5]

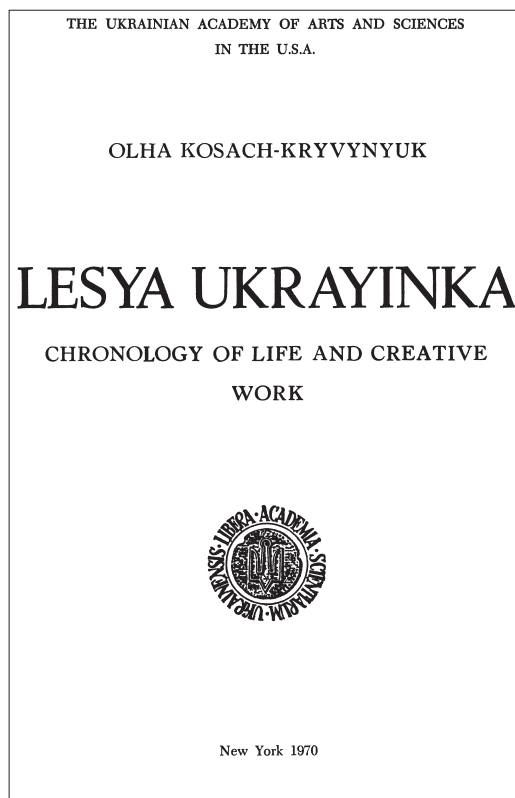

Рисунок 6. Титульний аркуш книги спогадів О. Косач-Кривинюк [5]

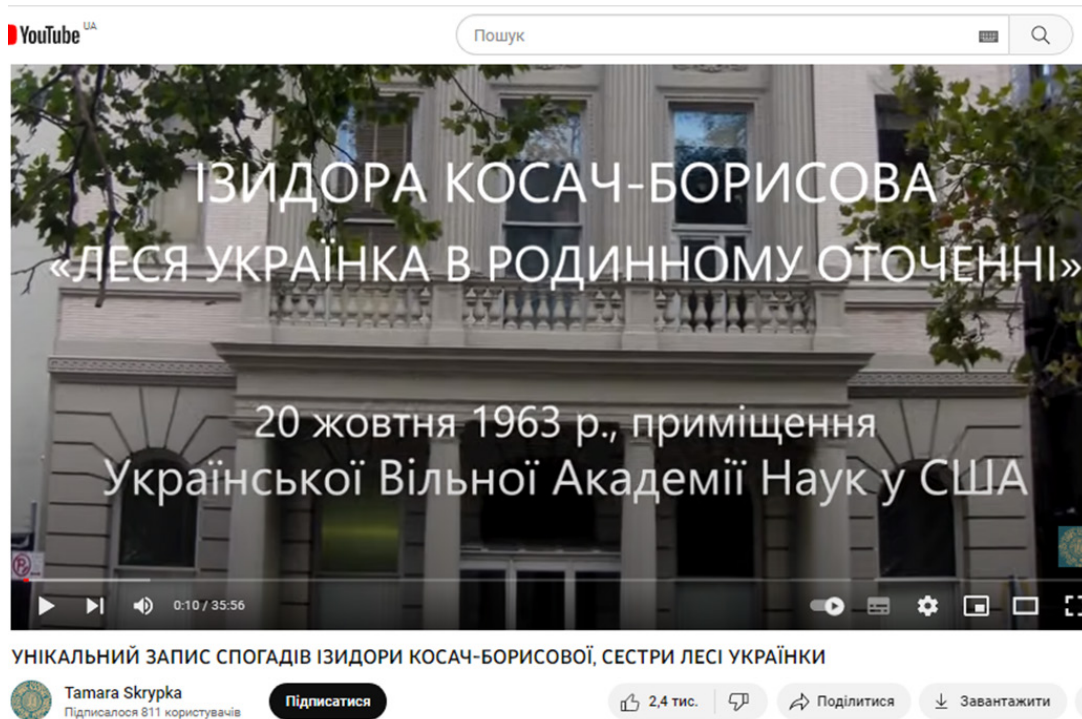

Рисунок 7 – Запис спогадів І. Косач-Борисової [20]

Рисунок 8 – Пам'ятник Лесі Українці в Торонто [30]

Експертом із життя і творчості Лесі Українки була доктор філософії С. Довжик, куратор спеціальних проєктів Українського інституту в Лондоні та доцент Школи слов'янських та східноєвропейських студій [28]. Особистість Лесі Українки трактують як «Невідому феміністку Європи кінця старого віку» (рис. 11) [33].

Леся Українка виходить у широкий світ із невідомості й відкриває перед світом Україну, обтрушуючи з української національної культури, літератури знаки колишнього колоніального минулого. У 2022 р. у Великій Британії поетка Н. Мюррей вперше переклала драматичну поему Лесі Українки «Кассандра», а творча спільнота Live Canon професійно поставила її у Лондоні в трактуванні як сучасний твір про правду, фемінізм та антиімперіалізм [13] (рис. 12). Гастролі «Кассандри» в британських «університетських» містах Оксфорд та Кембридж пройшли під час «Сезону культури: Велика Британія-Україна» від Українського інституту в Лондоні та Британської Ради в Україні (рис. 13).

Режисерка Г. Істман розповіла, що ніколи до цього не чула про Лесю Українку: «Марія Монтег'ю з Українського інституту в Лондоні надіслала мені текст, який збив мене з ніг. Вже 20 років я працюю режисеркою театру та викладаю літературу, але я

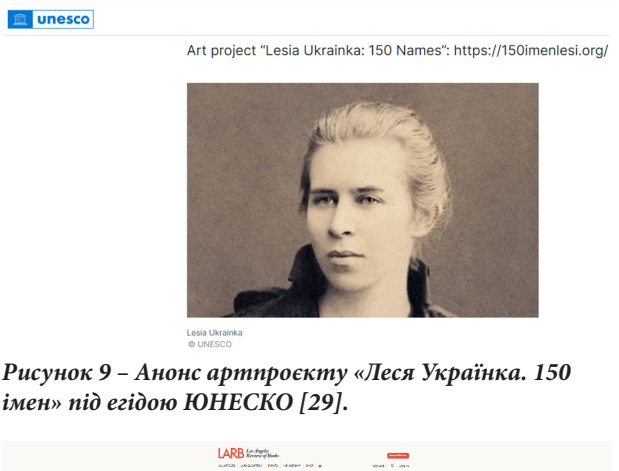

Рисунок 9 – Анонс артпроєкту «Леся Українка. 150 імен» під егідою ЮНЕСКО [29].

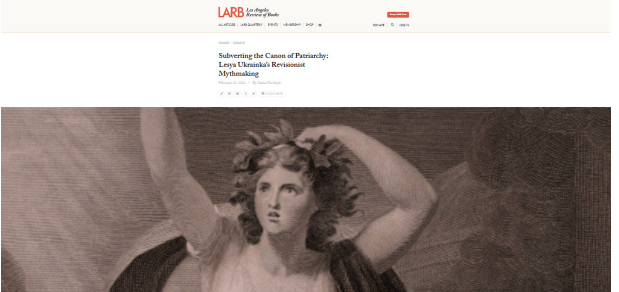

Рисунок 10 – Анонс фільму «Український фемінізм Fin de Siècle» (Лондон) [28]

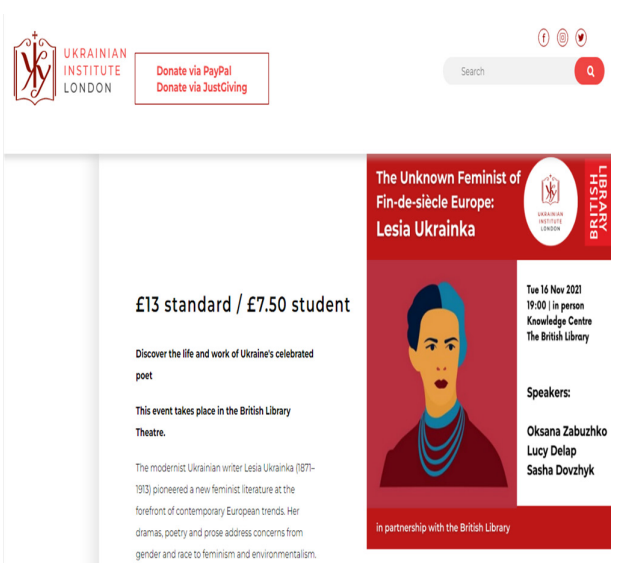

Рисунок 11 – Про особистість Лесі Українки у фільмі «Український фемінізм Fin de Siècle» (Лондон) [12]

Велика Британія-Україна» від Українського інституту в Лондоні та Британської Ради в Україні (рис. 13).

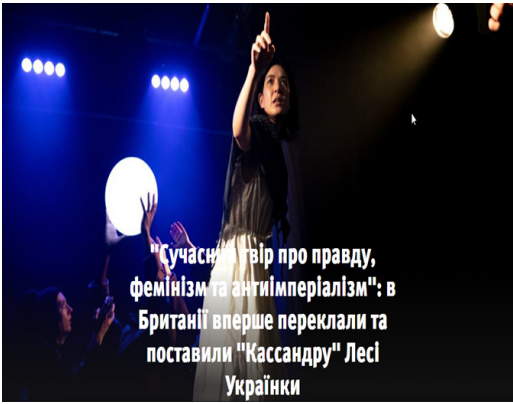

Рисунок 12. Вистава драми Лесі Українки «Кассандра» (Лондон) [13]

Рисунок 13. Гастролю «Касандри» (Оксфорд, Кембридж) [31]

ніколи не чула про Лесю Українку. Мені було за честь ставити на сцені її видатний твір. Я сподіваюсь, наша вистава надихне людей відкривати для себе багату культуру України» [13].

Поезія Лесі Українки надихнула до творчості французьку акторку Катрін Денев. Вона декламує вірш Лесі Українки «Надія» під час інтер'ю на французькому телебаченні (рис. 14).

Катрін Денев зачитала вірш «Надія» й на Каннському кінофестивалі (рис. 15).

Висновки та перспективи. Цифрові медіа, різноманітні ресурси соціальних комунікацій використовують нестандартні підходи, спрямовані на популяризацію літературознавчого наукового контенту. Сучасний культурний медіа-простір повинен поєднувати популярні класичні й сучасні наративи, які органічно впливають на формування національно зорієнтованого менталітету та світогляду широких верств споживачів. У суспільній свідомості широких верств ім'я Лесі Українки стає комплексним національним мемом-символом сильної жінки, сильної особистості, якій властива жага творчості, самовідданість у коханні, прагнення до європейських культурних цінностей, свобода й широта світогляду

Рисунок 14 – Катрін Денев читає вірш Лесі Українки «Надія» на французькому телебаченні [1]

Рисунок 15 – Катрін Денев читає вірш Лесі Українки «Надія» на Каннському кінофестивалі [4]

ду. Творче надбання поетеси потребує сучасної інтерпретації та переосмислення. Соціальні мережі, електронні інформаційні ресурси, відкриваючи доступ до раритетних документів без ідеологічних нашарувань, виконують функцію комунікаційних каналів, які надають потужний поштовх до переосмислення ролі й значення творчої спадщини поетеси не тільки в історії української культури, а й у становленні цивілізованого громадянського суспільства в Україні. Популяризація творчого надбання Лесі Українки з використанням крестипологічних форм сприяє формуванню національного інформаційного простору, збереженню та розвитку національної ідентичності на зразках високоінтелектуальної літератури, культури, науки. Глобальність соціальних медіа, електронного інформаційного простору розширює межі усвідомлення єдності українського національного наукового й культурного простору.

Перспективи подальших досліджень вбачаємо у вивченні типологічної структури періодичних видань, які містять унікальний проєкт електронної бібліотеки українського закордоння *Diasporiana*.

1. Баранівська М. Акторка Катрін Денев в етері каналу TV5 Monde читала перший вірш Лесі Українки. URL: <http://surl.li/nrtbv> (дата звернення 03.05.2023).
2. Данилюк Н. О. Словник мови Лесі Українки (на матеріалі збірки «На крилах пісень»): у 2 ч. Луцьк: Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2012–2016. Ч. 1–2.
3. Забужко О. Notre Dame d'Ukraine: Українка в конфлікті міфологій. Київ: Комора, 2018. 656 с.
4. Канський кінофестиваль 2023: Катрін Денев читає вірш Лесі Українки «Надія». URL: www.youtube.com/watch?v=VoRd-kYdk2c (дата звернення 03.05.2023).
5. Косач-Кривинюк О. Леся Українка: хронологія життя і творчості. Нью-Йорк, 1970. URL: <http://surl.li/nrqdg/> (дата звернення 03.05.2023).
6. Леся Українка в діаспорному літературознавстві. Німецько-українські зв'язки: зб. наук. праць за матеріалами XI міжнар. наук. конф., м. Мюнхен, 4–7 квітня. Мюнхен, 2019. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/16227> (дата звернення 03.05.2023).
7. Леся Українка: доба і творчість: зб. наук. праць: у 3 т. / авт.-упоряд. Н. Г. Сташенко. Луцьк: ВНУ ім. Лесі Українки, 2009. Т. 1–3.
8. Леся Українка і сучасність: зб. наук. праць: у 6 т. / упоряд. Н. Сташенко; ред. М. Жулинський; Волин. держ. ун-т ім. Лесі Українки. Луцьк: Вежа, 2003–2010. Т. 1–6.
9. Моклиця М. В. Естетика Лесі Українки: контекст європейського модернізму: монографія. Луцьк: ВНУ ім. Лесі Українки, 2011. 242 с.
10. Повторєва С. М. Структурний підхід – структуралізм – постструктуралізм: еволюція методології та її поширення в гуманітарних студіях: монографія. Львів: Вид-во Нац. ун-ту «Львів. політехніка», 2010. 332 с.
11. Привіт. Леся. URL: <https://www.youtube.com/@HelloLesyaUkraine> (дата звернення 12.06.2023).
12. Леся Українка: інший погляд на українську письменницю. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=drN-vYu-K3s> (дата звернення 12.06.2023).
13. Пушнова Т. Сучасний твір про правду, фемінізм та антиімперіалізм: в Британії вперше переклали та поставили «Кассандру» Лесі Українки. Українська правда. Культура. URL: <http://surl.li/gjux> (дата звернення 12.06.2023).
14. Романов С. М. Леся Українка і Олександр Олесь: на порубіжжі часів, світів, ідентичностей: монографія / Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, Н.-д. ін-т Лесі Українки. Луцьк: Вежа-Друк, 2017. 500 с.
15. Соколова В. Гендерні трансформації мотиву про Пігмаліона (О. Пчілка, Л. Українка, Б. Шоу). Волинь філологічна: текст і контекст: зб. наук. пр. / Східноєвроп. нац. ун-т імені Лесі Українки. Луцьк, 2019. Вип. 28: Олена Пчілка в літературному процесі порубіжжя. С. 96–119.
16. Спадщина Лесі Українки в книжкових виданнях української діаспори (до 150-річчя з дня народження письменниці). URL: <http://www.nbu.gov.ua/node/5474> (дата звернення 15.09.2023).
17. Українка Л. Бояриня: драматична поема. Нью-Йорк: Вид-во Чарторийських, 1971. 48 с. [Серія «Книгозбір для школи і дому», Ч. 7].
18. Українка Л. Палкі блискавиці: вибір з творів. Лондон: Вид. Союзу українців у Великій Британії, 1971. 194 с.
19. Українка Л. Поезії (вибрані твори). Регенсбург, 1946. 112 с. Серія «Українська клясика».

20. Унікальний запис спогадів Ізидори Косач-Борисової, сестри Лесі Українки. URL: www.youtube.com/watch?v=m5CTLDKkva8 (дата звернення 12.06.2023).
21. Фемінізм, Сурами та дружба з сільськими дітьми: на Сід FM експерти коментують факти про Лесю Українку. URL: <http://surl.li/nomcd> (дата звернення 12.06.2023).
22. Шаф О. В. Творчість Лесі Українки в дзеркалі української феміністичної критики: до питання становлення методу. Таїни художнього тексту : зб. наук. пр. / Дніпропетр. нац. ун-т ім. О. Гончара. Дніпропетровськ, 2015. Вип. 18. URL: <https://ukrtext.dp.ua/index.php/UTEXT/article/view/130> (дата звернення 12.06.2023).
23. Юрчук О. О. Антиколоніалізм у творчості Лесі Українки (за драматичною поемою «Бояриня»). Вісник Житомир. держ. ун-ту ім. Івана Франка. Філологічні науки. 2011. Вип. 55. С. 163–166. URL: http://eprints.zu.edu.ua/5211/1/vip55_34.pdf (дата звернення 12.06.2023).
24. Яблонська О. В. В. Янів про «Лісову пісню» Лесі Українки: етно- та соціопсихологічний виміри. Леся Українка і родина Косачів в контексті української та світової культури : зб. матеріалів IV Всеукр. наук.-практ. конф., 24–25 лют. Луцьк, 2011. Вип. 4. С. 126–129.
25. Яблонська Я. Поезія Г. Гейне «Ratcliff» в перекладі Лесі Українки: лексико-семантичні трансформації. Волинь філологічна: текст і контекст : зб. наук. пр. Луцьк, 2018. Вип. 26 : Леся Українка і персоналії епохи. С. 225–231.
26. Яручик О. Рецепція Лесі Українки в часописі «Biuletyn Polsko-Ukraiński». Волинь філологічна: текст і контекст : зб. наук. пр. / Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, Ін-т філології та журналістики. Луцьк, 2016. Вип. 22 : Універсум Лесі Українки. С. 382–390.
27. DIASPORIANA.ORG.UA. URL: <http://surl.li/nrpxu> (дата звернення 10.10.2023).
28. Dovzhyk S. Subverting the Canon of Patriarchy: Lesya Ukrainka's Revisionist Mythmaking. URL : <http://surl.li/noliz> (дата звернення 12.06.2023).
29. Lesia Ukrainka: a path of love, fight, and hope. URL: <http://surl.li/nrbuu> (дата звернення 12.06.2023).
30. Lesya Ukrainka sculpture by Cheresniovskiy High Park Toronto. URL: <http://surl.li/nrrlu> (дата звернення 12.06.2023).
31. Lesya Ukrainka's Cassandra tours to Cambridge and Oxford. URL: <http://surl.li/nrrrr> (дата звернення 12.06.2023).
32. Ukrainka L. Spirit of Flame : collected works / trans. by Percival Cundy. New York : Bookman Associates, 1950.
33. Unknown feminist of fin-de-siècle Europe: Lesya Ukrainka. URL: <http://surl.li/nrbtu> (дата звернення 12.06.2023).
1. Baranivska, M. (2023), “Actress Katrin Deneuve read Lesya Ukrainka’s debut poem on TV5 Monde”, available at: <http://surl.li/nrtbv>.
2. Danylyuk, N.O. (2012–2016), Dictionary of the language of Lesya Ukrainka: based on the material of the collection «On the Wings of Songs» : in 2 parts, Lesya Ukrainka Volyn National University, Lutsk, part 1–2.
3. Zabuzhko, O. (2018), Notre Dame d’Ukraine: Ukrainian woman in the conflict of mythologies, Kyiv.
4. Cannes Film Festival 2023, “Catherine Deneuve Reads Lesya Ukrainka’s Poem «Hope»”, available at: www.youtube.com/watch?v=VoRd-kYdk2c.
5. Kosach-Kryvnyuk, O. (1970), Lesya Ukrayinka: chronology of life and creative work, New York, available at: <http://surl.li/nrqdg>.
6. Lesya Ukrainka in diaspora literary studies (2019), *German-Ukrainian relations, proceedings of the 11th international scientific conference, Munich, April 4-7*, available at: <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/16227>.
7. Stashenko, N.G. (2009), *Lesya Ukrainka: Times and Creativity : a Collection of Scientific Articles*: in 3 vol., Lesya Ukrainka Volyn National University, Lutsk, vol. 1–3.
8. Stashenko, N. & Zhulynskiy, M. (2003–2010), *Lesya Ukrainka and Modernity: Collection of Scientific Articles*: in 6 vol. comp., Vezha, Lutsk, vol. 1–6.
9. Moklytsia, M.V. (2011), *Lesya Ukrainka’s Aesthetics: the Context of European Modernism: monograph.*, Lesya Ukrainka Volyn National University, Lutsk, 242 p.
10. Povtoreva S.M. (2010), *Structural Approach – Structuralism – Poststructuralism: Evolution of the Methodology and its Spread in Humanitarian Studies : monograph.*, Publishing House Lviv Polytechnic National University, Lviv, 332 p.
11. Youtube, “Hello. Lesya”, available at: www.youtube.com/@HelloLesyaUkrainka.

12. Youtube, "Lesya Ukrainka: another view of the Ukrainian writer", available at: www.youtube.com/watch?v=drN-vŸy-K3s.
13. Pushnova, T.A. (2023), "Modern work about truth, feminism and anti-imperialism: Lesya Ukrainka's «Cassandra» was translated and staged in Britain for the first time", available at: <http://surl.li/gjyxe>.
14. Romanov, S.M. (2017), *Lesya Ukrainka and Oleksandr Oles: on the Edge of Times, Worlds, Identities : monograph.*, Vezha-Druk, Lutsk, 500 p.
15. Sokolova, V. (2019), "Gender transformations of the Pygmalion motif (O. Pchilka, L. Ukrainka, B. Shaw)", *Volyn filologichna: tekst i kontekst [Philological Volyn: text and context]: scientific collected works*, Eastern European National University named after Lesya Ukrainka. Lutsk, vol. 28 : Olena Pchilka in the literary process abroad, pp. 96–119.
16. National Library of Ukraine named after V. I., "Vernadskyi Lesya Ukrainka's legacy in book publications of the Ukrainian diaspora (to the 150th anniversary of the writer's birth)", available at: <http://www.nbu.gov.ua/node/5474>.
17. Ukrainka, L. (1971), *Boiarynia*, New York.
18. Ukrainka, L. (1971), *Fire Lightning: Selection from Works*, Publishing house of Union of Ukrainians in Great Britain, London, 194 p.
19. Ukrainka, L. (1946), *Poetry (Selected Works)*, Regensburg.
20. Youtube, "A unique record of the memories of Izidora Kosach-Borisova, Lesya Ukrainka's sister", available at: www.youtube.com/watch?v=m5CTLDDKkva8.
21. Feminism, Surami and friendship with village children: on SiD FM, experts comment on the facts about Lesya Ukrainka, available at: <http://surl.li/nomcd>.
22. Shaf, O.V. (2015), "The creativity of Lesya Ukrainka in the mirror of Ukrainian feminist criticism: to the question of the formation of the method", *Tayiny xudozhnogo tekstu [Secrets of artistic text]: scientific collected works / Dnipropetrovsk national University named after O. Honchara*, Dnipropetrovsk, vol. 18, available at: <https://ukrtext.dp.ua/index.php/UTEXT/article/view/130>.
23. Yurchuk, O.O. (2011), "Anti-colonialism in the work of Lesya Ukrainka (based on the dramatic poem «Boyarynia»)", *Visnyk Zhytomyr. derzh. un-tu im. Ivana Franka. Filologichni nauky [Visnyk Zhytomyr. state University named after Ivan Franko. Philological sciences]*, vol. 55, pp. 163–166, available at: http://eprints.zu.edu.ua/5211/1/vip55_34.pdf.
24. Yablonska, O.V. (2011), "V. Yaniv about Lesya Ukrainka's «Forest Song»: ethno- and socio-psychological dimensions", *Lesya Ukrainka and the Kosachi family in the context of Ukrainian and world culture : proceedings of the IVth All-Ukrainian scientific-and-practical conference*, February 24–25, Lutsk, vol. 4, pp. 126–129.
25. Yablonska, Ya. (2018), "H. Heine's poetry «Ratcliff» translated by Lesya Ukrainka: lexical-semantic transformations available at, *Philological Volyn: text and context : scientific collected works*, Lutsk, vol. 26: Lesya Ukrainka and personalities of the era, pp. 225–231.
26. Yaruchyk, O. (2016), "Reception of Lesia Ukrainka in the magazine «Biuletyn Polsko-Ukraiński»", *Philological Volyn: text and context: scientific collected works / Eastern European National University named after Lesya Ukrainka; Institute of Philology and Journalism*, Lutsk, vol. 22: Universe of Lesya Ukrainka, pp. 382–390.
27. DIASPORIANA.ORG.UA, available at: <http://surl.li/nrpxu>.
28. Dovzhyk, S. (2021), "Subverting the Canon of Patriarchy: Lesya Ukrainka's Revisionist Mythmaking", available at: <http://surl.li/noliz>.
29. Lesia Ukrainka: a path of love, fight, and hope, available at: <http://surl.li/nrbuu>.
30. Lesya Ukrainka sculpture by Chereshniovskyj High Park Toronto, available at: <http://surl.li/nrrlu>.
31. Lesya Ukrainka's Cassandra tours to Cambridge and Oxford, available at: <http://surl.li/nrrrr>.
32. Ukrainka, L. (1950), *Spirit of Flame: collected works / trans. by Percival Cundy*, Bookman Associates New York.
33. Unknown feminist of fin-de-siècle Europe: Lesia Ukrainka, available at: <http://surl.li/nrbtu>.

UDC: 007:304-028.27

REPRESENTATIVENESS OF FOREIGN LESYA STUDIES CONTENT IN THE ELECTRONIC INFORMATION SPACE

Komova Maria, D.Sc. (Social Communications), Associate Professor, e-mail: mariia.v.komova@lpnu.ua.;

ORCID – <https://orcid.org/0000-0002-4115-3690>

Petrushka Alina, PhD (Social Communications), e-mail: alina.i.petrushka@lpnu.ua.

ORCID – <https://orcid.org/0000-0002-8769-4599>

Lviv Polytechnic National University, Lviv, Ukraine

Introduction. Modern scientific understanding and interpretation of Lesya Ukrainka's works, and their popularization using journalistic broadcasting, is a powerful resource that forms the intellectual, moral, and aesthetic framework of national culture.

Relevance of the study. Social media and electronic information resources provide access to diaspora documents and help to reconsider the role and significance of Lesya Ukrainka's creative heritage in the history of Ukrainian culture and formation of a civil society. The purpose of the study is to identify the representation of foreign Lesya studies content in the electronic information space.

Methodology. The research methodology consists of analysis, synthesis, grouping, synchronous section, statistical, and logical generalizations, which made it possible to establish the representativeness and topics of publications about Lesya Ukrainka in the electronic information space. To form the analytical base of the research and statistical generalizations, online bibliographic resources, YouTube resources and Internet publications were used.

Results. By the documentary and factual base of the electronic information space regarding the achievements of diaspora Lesya studies for 1940-2020, a set of publications belonging to different types was identified: works of poets, scientific works, memoirs, journalistic reports. The localization of centers of publishing activity in Lesya studies abroad was established. Scientific, public, and educational centers that contributed to the publication of Lesya Ukrainka's works and works about her in the context of preserving and popularizing the national memory of the Ukrainian community in the diaspora was identified.

Conclusions. The globality of the electronic information space contributes to the breaking down of territorial barriers, the development of the national scientific and cultural information space, and expands the boundaries of awareness of the unity of the Ukrainian national space. The popularization of Lesya Ukrainka's creative heritage in social media contributes to the preservation of national identity based on the examples of highly intellectual literature, culture, science, and the formation of a pro-European, humanistic society.

Keywords: *lesya studies, electronic information space, popularization, new media, journalism.*

Стаття надійшла до редакції 10.01.2024

Рекомендовано до видання 11.03.2024